

Jugoslavija

Večja v Ljubljani

in po pošti:

Prvo leto . . . K 30.--
 Druge leto . . . " 43.--
 Tretje leto . . . " 21.--
 Četrti leto . . . " 7.--

Na kromenastvo:

Prvo leto . . . K 95.--
 Druge leto . . . " 50.--
 Tretje leto . . . " 20.--
 Četrti leto . . . " 5.--

Na pisane naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo osirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnine po nakazilu. —

Oglašje se računa po različenem prostoru in čer 1 mm visok ter 45 mm širok prostor na enkrat 40 vln., za večkrat papast.

Uredništvo je na Starem trgu št. 18. Telefon št. 553. — Upravništvo je na Slavjanskem trgu št. 8. — Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj. Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Varnost glede inseratov i. dr. so naj pri- loži na odgovor dopisnica ali snauka. — Dopisi naj se pošiljajo. — Repoklasi se ne vračajo.

† Ignacij Borštnik.

Včeraj ob 12. uri je umrl Borštnik . . . In pred štirinajstimi dnevi je igral še eno svojih najljubših ulog ritmostra v „Očetu“, živel, vstvarjal, snoval načrte. Danes ga ni več, itatega, ki je bil oče tolikim sijajnim spominom naše drame . . .

Vrnil se je iz Zagreba za to, da dá naraščaja naši dramati, da si zalgrna domačih tleh, da odvrne vse dvome o svoji zavednosti, da ga ne bi v prihodnosti imenovali dezerterja.

Prišel je in z vsjo silo volje je posegel na delo . . . Pa ni bilo sojeno.

Ni navada, da postavljamo igralcem spomenike . . . Ostane zanj spomin v nas vseh, ki smo ga videli, in pa v onih, katerim bomo mi pripovedovali: „Ej, da bi videli Borštnika v tej ulogi . . .“

Spomin . . . Kajti Talija je potegnla krinko čez celo lice . . .

Z Borštnikom je izgubila jugoslovanska Talija svojega mojstra, ki ji je posvetil vse svoje zmožnosti in vse svoje moči. Od zgodnje mladosti do svojih zadnjih dni je živel in delal za njo in jo dvignil do višine svetovne umetnosti. Deloval je v Ljubljani in Zagrebu, povsod prvi, povsod priljubljen in spoštovan. V sezoni 1912/13 je vodil kot dramaturg ljubljansko dramo, dosegel je iz nje in kljub ogromnim oviram lepe uspehe. S prihodnjim letom se je vrnil v Zagreb, ki nam ga je posodil letos, da nam dvigne dramo in uredi dramatični oddelek našega konservatorija. Usoda nam ga ni privoščila. Po kratki bolezni — pravijo da prvi in zadnji v njegovem življenju — nam ga je vzela včeraj v starosti 60 let.

Reka.

Vojni svet v Rimu.

Ldu. Rim, 22. septembra. Včeraj popoldne je bil v Rimu vojni svet, kateremu so prisostvovali ministrski predsednik Nitti, mornariški minister,

vojni minister, državni podtajnik za zunanje posle, general Diaz in admiral Cagni. Kakor poroča »Corriere della Sera«, je bila debata v tem vojnem svetu zelo živahna. Admiral Cagni je odklonil ponudbo ministrskega predsednika Nittija, naj doseže z d'Annunzijem sporazum, potem ko je imel s Tittonijem razgovor o diplomatskem položaju.

V Rimu so v skrbeh.

Ldu. Split, 23. sept. Iz Rima javljajo: V soboto 20. t. m. je sprejel kralj v avdienci ministrskega predsednika Nittija in ministra Tittonija, ki je kralju poročal o važnih pariških sklepih. Posvetovanje je trajalo okoli ene ure.

Ldu. Split, 23. septembra. (Ddu.) »Tribuna« javlja: V palači Braschi je bilo posvetovanje z ozirom na najnovejšo vesti o reških dogodkih in o odredbah generala Badogna. Posvetovanju je predsedoval Nitti in so bili navzoči generala Diaz in Ambricci, admiral Sochi in poslanec de Vitto. Zatem je sprejel min. predsednik generala Picciona, poveljnika vojnega zbora v Rimu, s katerimi je razpravljal o nedavnih demonstracijah, pri katerem je sodelovalo tudi vojaštvo.

V Rimu je došel admiral Cagni ter poročal Nittiju o pravem položaju na Reki. — V soboto je bilo v Rimu važno ministrsko posvetovanje, kateremu so prisostvovali vsi ministri. Tittoni je poročal o delu italijanske delegacije v Parizu in dal podatke o točnem položaju italijanskih mej.

Spor med Nittijem in Tittonijem.

Ldu. Lugano, 23. sept. Zdi se, da je med Nittijem in Tittonijem prišlo do resnega nesporazumljenja, vsled tega, ker Tittoni odločno kot prezgodnjo graja Nittijevo prvo ostro obsodbo D'Annunzijevega početja. V parlamentarnih krogih prevladuje nazor, da reško vprašanje tako dolgo ne more biti rešeno, dokler ostane Nitti na krmilu. Časopisi izjavljajo, da je Nittijevo stališče omajano. Vsa vojska je proti ministrskemu predsedniku, ravnotako tudi kmetje in delavci.

Zanj so samo tisti poslanci, ki se boje, da brez Nittijeve podpore ne

bi bili zopet izvoljeni. Pri takih razmerah z napetostjo pričakujejo nadaljevanje zborničnih sej, ki se začno v sredo.

Še vedno igrajo komedijo.

Ldu. Split, 23. sept. Po izjavah gdč. Cili Rossi, ital. predavateljice, ki se je vrnila z Reke v Brescijo, je Reka pozvala D'Annunzija, ki se je pokoril volji naroda. Rossijeva pravi: »Reka je odločna, Rečani si ne delajo iluzij in se tudi ne boje bodočnosti. Vse zgradbe so podminirane. V vsaki hiši je pripravljen petrolej in gorljivé snovi. Ako bi bila vsaka nada izgubljena, se bo mesto upepelilo.« To je sama konstatirala.

Ldu. Split, 23. sept. D'Annunzio je poslal »Veneziji« proglas, v katerem pozivlja prebivalstvo k vstaji in pravi, da je absoluten gospodar Reke, brodovja v lukt in ozemlja v enem delu primerne črte. Vojski da ne poslušajo drugega kakor njega. Na koncu pravi: »Ako ne vstanete, niste vredni, da se zovete Italijane. Italijani na Reki so proti vsemu in proti vsem. Na Reki se bo osnovala nova domovina.«

Manifestacije na čast d'Annunzija.

Ldu. Curih, 21. sept. V Milanu in Benetkah se neprestano vršijo manifestacije na čast d'Annunzija in Reke. Na shodih so predlagali, da se izkliče republika in se imenuje d'Annunzija za predsednika proste narodne italije. Policija je intervenirala in prisilila, da se je manifestacija morala predčasno končati.

Italija se že čuti gospodarja.

Ldu. Curih, 21. sept. »Secolo« poroča, da je zastopnik Zedinjenih držav pri svetu alirancev, Poik, naklonjen novi rešitvi, da se Italiji podeli suvereniteta na Reki. Wilsonovo pritrdive pričakujejo še pred otvoritvijo italijanske zbornice, ki se sestane v sredo. Med tem pa so vojne ladje razobesile reško zastavo. Blokadne odredbe proti Reki so odpravljene.

D'Annunzio se je pomiril?

Ldu. Lugano, 21. septembra. V Milanu krožijo resna namigavanja,

da je d'Annunzio pripravljen zapustiti Reko na podlagi novega jadranskega kompromisa. Brigada »Regina«, ki brani mejo proti Hrvatom zunaj mesta, je sporočila d'Annunziju, da je pripravljena vrniti se v mesto, da se ne bo smatralo, da ne pripada k reški vojski.

Laške laži.

Ldu. Milan, 23. sept. Poročevalec lista »Secolo« trdi, da je najznačilnejša poslednjih epizod ta, da je odposlanstvo Hrvatov posetilo d'Annunzija in ga prosilo za pomoč proti Srbiji, izjavljajoč mu ob enem, da Hrvati nikakor ne bodo oteževali pripojenja Reke Italiji, med tem ko bodo Slovani na Sušaku še nadalje prodajali Rečanom svoje poljske pridelke in da so se celo obvezali, da jih bodo preskrbljevali z mesom.

Jugoslovanske čete pripravljene za vpad na Reko?

Ldu. Split, 22. septembra. »Era nuova« piše, da je pred osmimi dnevi nekdo izvedel nekaj o nekakšnem načrtu, po katerem so bile neredne jugoslovanske čete za mejo pripravljene, da napadejo Reko, kakor hitro bi se umaknili z Reke po nalogu preiskovalne komisije italijanski polki. Ta vpad, pravi »Era nuova«, bi se moral izvršiti te dni, ker bi se te dni morali umakniti italijanski polki. Neredne jugoslovanske čete bi bile morale v novembu storiti na Reki isto, kar so storile v Mariboru meseca junija.

Socijalisti proti reškemu pusto-lovstvu.

Ldu. Milan, 22. sept. Oficijelna socijalistična stranka je objavila oster manifest proti reškemu podvetju, v katerem, kakor naglašja, vidi nevarnost za mir. Proglas obsega tudi odkrit priziv do upora, kajti med drugim naglašja delavcem, bodisi civilnim, ali vojaškim, da ona disciplina, ki ne brani pustolovcem izvrševati njih nakan, ne sme zabranjevati niti proletarcem, da nastopajo po svojem prepičanju in kakor velela njih interes.

Osip Šest:

Striček Vanja.

(K premieri v dramskem gledališču.)

»Strička Vanjo« je igral Moskovski umetniški teater prvič 25. oktobra 1899 leta in Leonid Andrejev je pisal ob tej priliki: »Ni me sram priznati, da sem zaljubljen v sedanjost tega gledališča, no še bolj pa v njegovo bodočnost.« In vsa Moskva je delila ta čustva — glavni vir teh čustev pa je bil Čehov in njegova »Uta« in »Striček Vanja«.

V zgodovini moskovskega umetniškega gledališča je bilo zelo malo primerov tako jasnega in tako neoporečnega uspeha začenši naenkrat s prvo uprizoritvijo. Lahko se trdi z mirno dušo, da so imeli tak uspeh izvzemši »Doktorja Štokmana« in »Na dnu«, le oni komadi, kjer je igrala veliko ulogo masa — »Car Fedor Jovanovič«, »Julij Cezar«, »Brand«. — Vse druge takomenovane »zmage moskovskega umetniškega teatra so bile izvojevane pozneje.

Po prvi predstavi »Strička Vanje« je bilo v gledališču med publiko in

med igralci nekako dvojno, nezadoščeno čustvo. Odnevi časopisov z dvemi, tremi izjemami, so bili medli. In »kassa« je bila deset predstav razprodana, potem pa je pričela padati. Bilo je celo par predstav, ko je bilo gledališče komaj do polovice polno. A v prihodnjih sezonah je postal »Striček Vanja« ena iz korenin repertoarja, eden iz »asov« teatra.

Zasedba ulog in igralci se skoraj niso menjali, izvzemši nekaterih slučajev, nenadne zamene radi bolezni. Do zadnjega so igrali »Strička Vanjo« v moskovskem umetniškem gledališču približno 220 krat.

Prvi razgovori o inscenaciji so se vršili s Čehovim samim. Z njegovim dovoljenjem je bil spremenjen tu pa tam tekst, posebno v monologih, kateri so bili nenavadni za akterov nove smeri. Sam Čehov »Strička Vanje« v prvi sezoni ni videl.

In ko so mu začeli prigovarjati naj napiše novo pleso, se je trdovratno branil, češ, da ne more pričeti s pisanjem nove igre prej, dokler ne vidi svojih del na odru. Takrat se je

odšlo moskovsko umetniško gledališče, da izleti v Jalto, na Krim, kjer je živel Čehov. Tak izlet celega gledališča, z vsemi dekoracijami, lučnimi efekti, z vsem aparatom, delavci, je bil za Rusijo nekaj novega.

Da se pokrijejo stroški za pot, je bilo sklenjeno igrati štiri večere v Sebastopolu in osem v Jalti, a v svrhu povečanja interesa igrati razen »Ute« in »Strička Vanje« še »Osamljenec« Hauptmanna in Ibsnovo »Hedeo Gabler«. — In potovanje na jug, pomladansko in mlado je doprineslo teatru mnogo radosti, tem več, ker je vspeh presegel vsa pričakovanja.

Popularnost Čehova na Krimu je bila itak velika — sedaj pa še prihod celega gledališča, zato, da pokaže priljubljenemu avtorju njegova dela . . .

Spomini na to potovanje so obilni z južnim solncem. — Čehov se je pripeljal iz Jalte v Sebastopol. Na pristanu ga je sprejel cel avsambl teatra, od prvega do poslednjega. In ko so po odigranih štirih predstavah odpotovali v Jalto, je bila hiša Če-

hova, ki jo je zgradil sam in njegov vrt, ki ga je zasadil sam, cel dan polni igralcev, ki so bili Čehovu dragi . . .

Ob tem času je živel v Jalti tudi Gorki, ki je bil takrat baš na vrhuncu svoje slave. — Predstavite si: pomlad, morje, solnce, bližina dveh najbolj slavnihih mladih pisateljev, uspeh mladega gledališča — smelega ne rodi uspehov in zmaga, a radi upov v bodočnost — in vi boste razumeli to atmosfero radosti, katero je preživljala harmonična družina moskovskega umetniškega gledališča.

V dramskem gledališču je v soboto 27. t. m. premiera »Strička Vanje« v režiji g. Osipoviča Šuvalova, ki je preživljal skupno z Mosk. umetniškim gledališčem, njega velike momente . . . Ne vem če bodo na našem odru živeli ljudje Čehova, vem pa, da bo živela beseda njegova, živo . . . Vozi v Moskvi tramvaj št. 17 tja čisto pod Vorobjejeve gore k Devičjem monastirju — tam je Čehov. Spomin njegov naj bo pa tudi pri nas.

Regentovo potovanje.

V Ljubljano pride 13. okt.

Ldu, Beograd, 22. sept. Prestolonaslednik Aleksander bo odpotoval v Zagreb 5. oktobra. V Zemunu ga bo pričakoval hrvatski ban dr. Paleček. V Zagreb bo prišel še istega dne. Zvečer bo v banskem dvorcu, kjer bo prestolonaslednik Aleksander stanoval, svečan banket. V ponedeljek, 6. okt. bo prestolonaslednik v dvorcu sprejemal deputacije. Zvečer bo v gledališču slavnostna predstava. Dne 7. oktobra bo velika vojaška parada, ki se je bodo udeležili srbski in hrvatski polki. Zvečer pa velika narodna veselica. Prestolonaslednik bo obiskal tudi Krapino in Karlovac ter bo tudi prisostvoval narodni svečanosti v Maksimiru, velikim sokolskim vajam in dirki zagrebškega jahalnega kluba. Obiskal bo vseučilišče, akademijo znanosti, knjižnico in vse prosvetne in dobrodelne ustanove v Zagrebu. Katoliške in pravoslavne duhovnike, ki jih bo vodil zagrebški nadškof dr. Bauer, bo sprejel v posebni svečani avdijenci. — Regent prestolonaslednik Aleksander bo obiskal Ljubljano dne 13. oktobra. Program prestolonaslednikovega bivanja v Sloveniji še ni ugotovljen. Regenta bosta spremljala na potovanju vojvoda Mišić in vojni minister general Hadžić.

Laška ofenziva v Dalmaciji.

Lahi hočejo izzvati vojno!

Ldu Split, 23. sept. Opaža se neko sumljivo gibanje italijanske vojske v zasedenem pasu. Vasi in pozicije, ki so jih Italijani zapustili, so zadnje dni zopet zasedli. V Papratnici, kjer vodi cesta v Trogir, se koncentrirajo italijanske čete; istotako na Labinu, kamor so zopet pripeljali topništvo in oklopne automobile na demarkacijsko črto. Ravnotako se opaža ojačevanje vojske zlasti proti Sinju. Iz okupiranega ozemlja prihajajo alarmantne vesti, o nameravanem vpadu proti Trogiru in Splitu. Med dalmatinskim prebivalstvom vlada veliko razburjenje.

Ldu Split, 23. sept. Po gotovih vesteh so se Italijani nocoj približali Trogiru. Razširil se je glas, da mislijo Italijani izzvati spor z Jugoslavnimi ter okupirati vso Dalmacijo. Ne ve se točno, kdo uprizarja ta umetni upor italijanske vojske; toda najbolj so soudeleženi neki višji italijanski častniki in dalmatinski italijanaši.

Zasedba Trogira.

Ldu Split, 23. sept. Danes zarana je italijanska četa, katere jakost je še nepoznana, z nekoliko oklopnimi avtomobili prekoračila nad Trogir demarkacijsko črto in vkorakala v Trogir. Po spopadu z desetorico naših vojakov v Trogiru so se naši vojaki umaknili. Amerikanci so z dvema vojnima ladjsma odpluli proti Trogiru, da ustavijo Italijane. Admiral Millo je javil uradno amerškemu poveljniku, da gre za odpadnike, ki so pobegnili na svojo roko.

Jugoslavija.

Posvetovanja v Beogradu.

Ldu Beograd, 22. sept. »Politika« javlja o političnem položaju: Včeraj se je nadaljevalo posvetovanje v ministristvu za zunanje stvari. Temu kronskemu svetu je predsedoval prestolonaslednik Aleksander. Popoldne so mimo ministristva korakali dijaki s svojega shoda in klicali: »Živeja jugoslovanska Reka! Živejo edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev! Dol z lenuhi in strankarji! Na volite pred narod!« V parlamentarnih krogih smatrajo, da je tako veliko posvetovanje za časa krize nepotrebno, kakor tudi ni bilo potrebno, da so vsi delegati zapustili Pariz. Vlada g. Davidovića da je bila dovolj obveščena o členu 51. mirovne pogodbe in je zato podala ostavko. V Parizu je sedaj na dnevnem redu pogodba z Bolgarijo in zato so taka posvetovanja samo izguba časa. Danes bodo delegati ob-

vestili načelnike strank o zunanje-političnem položaju. G. Pašić je želel, da se načelniki strank povabijo na čaj in da se jim pri tej priliki objavi rezultat dela naše delegacije na mirovni konferenci v Parizu. Isti list poroča: Minister za zunanje stvari dr. Trumbić je bil včeraj pozvan na dvor. Včeraj zvečer je bil prirejena na čast delegatom na dvoru večerja. Povabljeni so bili člani vlade in predsednik narodnega predstavništva dr. Draža Pavlović. Danes so se posvetovanja nadaljevala v ministristvu za zunanje stvari pod predsedstvom regenta. Dr. Trumbić je poročal o stanju jadranskega vprašanja. V parlamentarnih krogih se je danes zjutraj trdilo, da se bodo danes pričela iznova pogajanja za rešitev krize. Dr. Pavlović se bo posvetoval tekom današnjega dne z načelniki strank. V radikalnih krogih se opazuje po prihodu Pašića veliko večja pomirljivost in pravijo, da ni izključeno, da bo omogočeno delo vladi Davidovića, kateri bi bilo dovoljeno samo nekoliko rekonstruiranja.

I Udruženje monopolskih uradnikov in uslužbencev. Ldu, Beograd, 23. septembra. Včeraj se je v Beogradu stikovalo udruženje monopolskih uradnikov in uslužbencev za kraljevstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Izvoljen je bil odbor, ki naj izvede organizacijo po vsem kraljestvu. Svrha udruženja je varstvo interesov članov. Društvo bo izdajalo svoj list.

Razna poročila.

r Nemčija ni poznala avstrijskega ultimata Srbiji? Ldu, Nauen, 23. septembra. Poročilo žurnalista Viktorja Schffa podaja znamenito dopolnilo k dunajskim aktom, iz katerega je razvidno, da berlinski kabinet resnično ni prej poznal niti besedila, niti duha dunajske note Srbiji z dne 23. julija 1914. Schiff je bil dne 23. julija popoldne in zvečer v berlinskem Wolffovem uradu v službi in je bil prič, kako so državni uradi, zlasti pa zunanji urad in državna pisarnica, čimdalje nujneje telefonsko povpraševala v Wolffovem uradu, ali se vedno ni dospelo besedilo note. Čimdalje je trajalo čakanje, tem nervoznejši so prihajali povpraševalci državnih mest. Šele zvečer po dvajsetih se je oglašil prvi telefonski klic z Dunaja s poročilom, da je nota izredno dolga in da bo treba najmanj pet- do šestkrat klicati k telefonu. Da tudi na berlinskih merodajnih mestih niso ničesar vedeli o dolgotni note, je razvidno iz tega, da so prosili Wolffov urad, naj dospelo besedilo takoj sporoči po telefonu, kar je bilo spričo resnično obsežnosti, ki se je doznala šele pozneje, tehnično popolnoma nemogoče. Oni večer ob 23. uri je zunanji urad naposled poslal legacijskega svetnika v Wolffov urad, da bi takoj mogel videti besedilo note po telefonskem sprejemu z Dunaja. »Vorwärts«, ki objavlja to poročilo, naglašja, da je hotel Schiff objaviti to pojasnilo že leta 1917., ko je dunajska »Arbeiter-Zeitung« pisala, da bo nemška vlada iztežka mogla dokazati, da srbske note ni poznala že poprej. Iz lojalitete do Dunaja, čigar kabineta niso hoteli kompromitirati, v Berlinu niso hoteli objaviti takrat tega dejstva. Ker je torej berlinska vlada rajši molčala nazlic najhujšim obtožbam proti Nemčiji, samo da ni žalila Dunaja, zaznamuje »Vorwärts« to zvestobo kot idijotizem, za katerega se je moral naposled pokoriti ves nemški narod, ker se je teža mirovnihih pogojev bistveno utemeljevala z dozadevno vojno krivdo berlinskih mogotcev.

r Obtožnica proti Viljemu. Ldu, London, 22. sept. Generalni državni pravdnik sir Gordon Hoyer je poročilo o procesu proti bivšemu nemškemu cesarju izgotovil in predložil vrhovnemu svetu.

r Ljudsko glasovanje v Tešinu. Ldu, Pariz, 22. septembra. »Temps« javlja: Vrhovni svet je sklenil, da bo ljudsko glasovanje v Tešinu v treh mesecih.

r Reorganizacija mirovne konference. Ldu, Split, 22. sept. (Odu.) »Agencija Štefanik« javlja z gotovostjo, da mirovna konferenca ne bo več delovala v dosedanji obliki ter da bo mogoče še ta teden reorganizirala svojo sestavo.

r Tudi v Pragi primankuje premog. Ldu, Praga, 23. sept. (Ču.) Z oziranjem na vesti z Dunaja in Budimpešte o tamošnjem kritičnem položaju glede preskrbe s premogom, se na podlagi informacij predsednika upravnega sveta praške elektrarne poroča, da stoji tudi to podjetje pred katastrofo. Dnevno se potrebuje 30 vagonov premoga, dosepejo pa v zadnjem času samo 3 vagoni na dan. Zaradi tega se uporabljajo rezervne zaloge. V 14 dneh bo praška elektrarna izčrpala vse zaloge, ako se ne bo zvišal dovoz premoga, za kar pa je le malo upanja. Kmalu bo došlo do tega, da se bo moralo prekiniti obratovanje električne cestne železnice že ob 6. zvečer. Pozneje se bo moralo obratovanje sploh ustaviti. Obstoja tudi nevarnost, da bo nastala vsled zmanjšanja razsvetljalne energije zopet tema po ulicah in v trgovinah in da bo ogroženo tudi poslovanje telefonske centrale.

r Povišanje blagovnega tarifa avstr. drž. železnic. Ldu, Dunaj, 22. sept. Kakor se čuje, nameravajo s 15. oktobrom avstrijske državne železnice zvišati blagovni tarif za 100 %.

Iz Zgornjega Roža.

Več mesecev je preživelo prebivalstvo Zgornjega Roža med strahom in bojaznijo, med pomanjkanjem in lakoto. Različni Volks-, Heim- in drugivohotenci so ogrožali osebno varnost vsakogar brez izjeme. Par hajlovcev je imelo absolutistično moč nad prebivalstvom ter jo na najkrutejši način, posebno proti Slovincem izrabljalo. Postav in zakonov ni nihče poznal ali upošteval. Zavedni Slovinci, kateri vsaj na videz niso bili nemuristi, so imeli vsak dan v hiši odposlanca »garde« — tako imenuje ljudstvo tukaj še danes v šali podivjane Volkswehrovce — kateri so jim z različnimi grožnjami izsiljevali zadnje pridelke in živino.

Zalostno je poslušati stare ženice in može, če pripovedujejo, kako so jih psovali, suvali, ropali, kako so stradali v Spitalu na Dravi in Litzelhofu. In če prideš v hišo teh starih slovenskih korenin, ti hiti staro in mlado razkazovat luknje v zidu in stenah, katere so napravile nemške kroglje, kadar se je gardi vsled dolgega časa poljubilo te »Serbenhunde« malo prestrašiti. Vsa otok ve za najbolj varne kotičke v hiši, kjer je prečepel toliko noči, da ga ni zadela nemška kroglja. Pri takih prilikah ne manjka tudi solz pri spominu na preslane muke in ob enem solz radosti, da je vse to prestano. Slično so nam včasih naši dedje pripovedovali pri gorki peči o turških jančarjih.

Sedaj je vse drugače. Gospodinjam se žare oči, ko nosijo vrečice moke, sladkorja in drugih potrebščin od trgovcev. Ni še vsega, kar ljudje potrebujejo in drago je še vse, toda glavno t. j. prehrana je preskrbljena. Ljudje imajo mir, ker so prejšnji hajlovci večinoma ubežali pred roko pravice čez demarkacijsko črto: če so pa tukaj, so lepo mirni, če tudi v srcu zakrknjeni. Večinoma ostanejo lepo doma, stiskajo pesti onemogle jeze, si žele spet vseosredujočega nemškega in svojega gospodarstva, pri vsem tem jim pa izvrstno teknejo jugoslovanska živila.

Dne 14. t. m. je bilo žegnanje v prijaznih Rutah, ležečih ob karavanskih obronkih nad Baškim jezerom. Ginjivo je bilo gledati to najzavednejše ljudstvo Zgornjega Roža, kako se trumoma zbira po štirih težkih letih spet ob žarkem solncu pred malo idilično ležečo podružno cerkvico. Če tudi je cerkev razvalina, kajti požgala jo je povsem nemška »garda«, učinkuje altar pred cerkvijo, ves v cvetlicah in zelenju, tem globokeje na duše teh

zavednih Korošcev. Sploh je sedaj čas žegnanj, katera se vrstijo v vseh vaseh. Le pogiej jih dične Korošice, kako jim žari lice, ko smejo po štirih letih spet prosto rajati v objemu krepkega kranjskega Janeza. Ramo ob rami z bratom Srbom stoji inče Janez na demarkacijski črti ter ščiti svoje koroške brate in sestre pred nemško — gardo — ter jim omogočuje par sto korakov pred mejo veselo rajanje.

V nedeljo, 28. t. m. hoče Rožna dolina pri ljudskem taboru v Ločah ob prijaznem Baškem jezeru iz tisoč gri v svet zaklicati: »Tu živi slovenski narod, kateri noče nikdar več pod tuji jarem!« Pridita brat in sestra iz Kranjskega ter pokažita, da smo jedna kri, ter se radujta par uric z nami, kakor smo tudi skupaj trpeli pod avstrijsko-nemškim režimom.

Politične beležke.

p Beograjsko eksperimentiranje. Zda ko so prišli člani naše mirovne delegacije domu in se bo našim poslancem najbrž dovolj razumljivo pojasnil naš neprijetni zunanji položaj, pač menda lahko upamo, da se bo u Beogradu nehalo nevarno eksperimentiranje. Če je narodnemu predstavništvu do resnosti in do dobroti naše države, mora se to nehati na mah. Toliko politične zrelosti že lahko pričakujemo od činiteljev naših strank. Vzemimo si za vzgled Nemce, pa tudi Italijane! Ker je položaj resen, je pač gotovo edini pravi izhod iz krize, da se sestavi koncentracijski kabinet in da se napravi odgovorne vse stranke. Vse stranke naj sodelujejo! Cilj naj nam bo država! Kako se naj uredi ta država na znotraj, ali centralistično ali federalistično itd., pustimo vsaj za ta trenutek na miru, ker bo pozneje dovolj časa za to. Mislim, da menda ni pri nas večje stranke, ki bi, izrabljajoča to sedanjo resno opasnost položaja, hotela s prikritimi grožnjami izsiliti že v naprej kakšno koncesijo za svojo stranko. Sem mogoče pre-hup idealist. Ali vsaj toliko idealizma, mislim, je še v činiteljnih strank, da bodo uvideli, da so se v tem nagnusnem boju malo zakalopirali. Naj gredo stranke malo same vase, da bodo videle, da je prišlo do tako strašnega črnolopelija le radi fanatične strankarske intolerance, ki nas prikazuje skoro kot nekake orientalce in na nizki kulturni stopinji stoječe. Treba bi se bilo odvaditi te intolerance in te izrecno strankarske politike, kateri se pri nas zapostavlja tudi najvišji državni interes — pa bi ne bilo takšnih hudih vladnih kriz, in tudi državnih kriz ne, kakor so blagovolili imenovati nekateri listi to krizo. F.O.

Proglas istarskih Jugoslavena na Jugoslovanski narod!

Jugoslaveni! U najsudbonosnijim časovima što ih proživljamo, dok stotine hiljada našeg naroda ovdje stenje pod jarmom najsramotnijeg ropstva i strepi pred budućnošću, koja ga ce-ka, te gotovom i posvemašnjom nacionalnom i ekonomskom propašću: prokleta nesloga med slobodnom braćom olima nam i zadnji tračak nađe u oslobođenje te nas baca u očaj i zdvojnost. Jugoslaveni, Protiči, Davidovići, Korošci i Laginje, jedan samo mjesec dana talijanske okupacije i nestalo bi bez sumnje med vama svake nesloge! U čisto hrvatskim krajevima Istre raspustiše naše općine, naš jezik izbacise iz svih urada, škole nam gotovo sve pozatvaraše i same crkve oskvrnuše. Najoimeniji dio naše inteligencije gnije još uvijek po tamnicama Verone i malaricne Sardinije, a med njima i sva sila osveštenijih naših seljaka. Činov-nike naše jednostavno bez ikakvog povoda otpuštaju iz službe, da ih nadomjeste sa činovnicama iz kraljevine, te ih tako za čitavom obitelji bacaju bez plaće i mirovine na put.

Slegurnosti po svuda je nestalo, pa jednostavno po blelem danu (osebno po zapadnom djelu Istre) vojnički obučene, oboružane bande, med kojima nema sumnje, da prvo mjesto zauzimaju talijanski vojnici, provaljuju u kuće naših sellaka, odvajduju čitava stada živine, te kao proračunano plene i pijačkaju, da je grozota. — Braćo Jugoslaveni! Eto to je tek tanina slika nesnosnih prilika u koje dospjesmo uslid talijanske okupacije u vieku toll razvikane demokracije i slobode. U poslednje vrijeme uz naj-veće pogibelji i žrtve, provedosmo gotovo po čitavoj Istri plebiscit, pa se je uza sav neopisivi teror narod izjavio za sjedinjenje sa ostalom braćom, pripravan i poginuti radje, nego robovati na vlastitom ognjištu.

Jugoslaveni, da ne bude jednom na vama prokletstvo naše i djece naše, molimo vas i zaklinjemo, zaboraviti u ovo sudbonošno doba na sve razmirice i kavga, te ujedinite sve sile, da spasite Istu, gdje u stotinama hiljada živi kompaktno sve do najzapadnije točke naš narod i ne strepi ni najmanje pred Srbima, niti pred tobožnjom njihovom pravlašću, nego ih sa nestrpljivošću čeka kao braću i jedinog svog spasitelja:

Dnevne vesti.

dn Prihod regenta Aleksandra v Ljubljano. Kakor poročajo iz Beograda, je določeno definitivno, da pride regent v Ljubljano dne 13. oktobra. Na Slovenskem bo ostal gotovo več dni. Načrt, ozir. spored podrobnosti njegovega bivanja pri nas pa še ni znan. Zatrjuje se, da bo posečil tudi nekaj naših mest, med temi Celje, predvsem pa Maribor, kot večje mesto ob meji. Te dni odputujejo delegati pripravljalnega odbora za slavnosten sprejem prestolonaslednika Aleksandra v Ljubljani v Beograd, da se dogovorijo z merodajnimi činitelji o sprejemu in raznih podrobnostih sporeda. Upamo, da bo Slovenija sprejela regenta kakor se spodobi, saj je to po dolgih sužnjih stoletjih tujevrnih vladarjev prvi naš vladar, ki je sin našega naroda.

dn Čudno, čudno... Ignacij Borštnik leži na mrtvaškem odru, v operi pa igrajo, pojejo in plešejo. Na istem odru, s katerega je mojstrovina umetnost tolikrat posegala po naših srcih. Da bi se ga vsaj pred predstavo kdo spomnil, a niti tega ne. In ta hram njegovega dela ni izobesil niti žalne zastave. Dramsko gledališče jo ima in tudi današnja predstava je odpovedalo, pravijo pa, da je to storilo še-le na izrecno zahtevo igralcev, ki so odločno izjavili, da ne morejo igrati, ko leži njihov vodja na mrtvaškem odru. Da magistrat in drugi javni zavodi ne žalujejo, pač v Ljubljani ni čudno. Zato pa je zagrebško kazališče — kakor nam javljajo — odpovedalo sinočno predstavo in razobesilo črno zastavo...

dn Pri škofovski konferenci v Fuldi zbrani nemški nadškofje in škofje so izdali skupen pastirski list, ki naj potolaži in budri katoliško ljudstvo po bedi vojnih let, katerim sledi sedaj beda miru. Mir leta 1919. se zaznamuje kot mir osiromašenja in sramote; njegovo velikansko breme se bo dalo prenašati le z ojačano vernostjo.

dn Vse kože nemškega „Alpenvereina“ so prešle v slovensko last. Kakor je znano, so bila svoječasno stavljena pod sekvester vsa imovina društva „Deutscher und Oesterreichischer Alpenverein“, v kolikor se nahaja v kraljestvu SHS. Sekvestracijska vrhovna oblast za Slovenijo je po odobrenju ministrstva trgovine in industrije odredila likvidacijo vsega imetja tega društva ter to imovino z vsemi nepremičninami, premičninami, pritlikinami prodalo Slovenskemu planinskemu društvu v Ljubljani. Ker proti tej odločbi ni bilo pritožbe, je postal nakup pravomočen in Slovensko planinsko društvo je na ta način postalo za precejšno število planinskih koč bogatejše.

dn Pozor starši! Da se stari avstrijski duh prejkoprej izžene iz našega sveta in da se vzgoji naša mladina v jugoslovanskem duhu, je sklenilo slovensko učitelstvo, da se ne poslužuje v prihodnje več starih avstrijskih učnih knjig. Ker pa novih ni mogoče takoj privediti, bo izhajal v tekočem šolskem letu in po potrebi tudi še dalje „Šolski list“, ki bo na ljudskih šolah nadomeščal dosedanja berila. Ta list bo izšel štirikrat na leto v treh izdajah, t. j. za nižjo, srednjo in višjo stopnjo. Vsak list bo obsegal ono učno stvarino, ki se naj obravnava na dotični stopnji jeseni, pozimi, spomladi in poleti. Da ne bodo imeli starši nepotrebnih stroškov, jih s tem opozarjamo, da naj ne kupujejo „Beril“, ki so bila dosedaj po ljudskih šolah v rabi, ampak naj naroče za svoje otroke „Šolski list“. Glede načina nabave in plačevanja dobi vsakdo natančnejših podatkov pri učitelju svojega otroka. V rabi pa ostanejo še „Računice“ in za začetnike „Moje prvo berilo“.

dn Jugoslovansko kolesarsko prvenstvo. Kljub skrajno neugodnemu vremenu in zelo slabi cesti je potekla nedeljska kolesarska dirka Celje—Zagreb za jugoslovansko prvenstvo prav povoljno. Dirka se je začela štiri kilometre pod Celjem in je vodila preko Radeč, Krškega in Brežic do Zagreba s skupno daljavo 100 km. Priredil jo je „Hrv. sportski savez“; udeležilo pa se je je enajst tekmecev, ki so zastopali štiri kolesarska društva: „Orao“, „Sokol“ in „Gradjanski sportski klub“ iz Zagreba ter „Ilirija“ iz Ljubljane. Prvi je došel na cilj, član kolesarskega društva „Sokol“, Pavlija, ki je potreboval za pot 3 ure 50 min. Z ozirom na neugodne potne razmere vsekakor lep uspeh. Kot častno nagrado je dobil potujoče darilo za jugoslovansko prvenstvo, krasen srebrni bokal, ki ga obdrži tako dolgo, dokler mu ne odvzame prvenstva kak drug tekmeč, najmanj pa dve leti. Drugi in tretji sta bila člana „Orla“, četrti član „Gradjanskega“, peti in šesti pa Slovenca, „Ilirijana“, Rebolj in Šoškovič. Vse tri Slovence, ki so imeli sicer precej dobre „šanse“ je spremljals celo pot prav neprijetna smola. Ogrin, ki je odnesel prvenstvo na dirki Vransko—Ljubljana, je v noči pred dirko obel in mrtel že pri Zidanem mostu odstopil. Rebolj in Šoškovič pa sta imela defekte, vrn tega pa se pri Dobrovi še zgrešila, ker cesta na razpotju ni bila markirana. Kljub temu sta oba dospela na cilj še v maksimalnem času. Sprejem na cilju pred Zagrebom je bil lep in prisrčen.

dn Premeščanja. G. Josip Zemljak finančne straže rešpicijent in oddelkovodja, je premeščen iz Osilnice v Mokronog in g. Fridolin Lenard iz Mokronoga v Osilnico kot oddelkovodja.

dn O čekovnem prometu. Poleg blagajniških čekov imamo tudi imenske čeke. Na blagajniških čekih ni navedena oseba, ki naj prejme plačilo. Kdorkoli prinese v blagajno čekovnega urada pravilno izpolnjen blagajniški ček, prejme znesek, ki je naveden na tem čeku. Na imenskem je pa tista oseba, ki naj prejme znesek, z imenom navedena. Kako se ravna z imenskimi čekom, je dandanes skoro že vsakemu znano. Imenski ček izpolnimo in ga pošljemo poštnemu čekovnemu uradu v Ljubljani. Pri tem moramo paziti, da je naslov osebe, ki naj prejme znesek, jasno in natančno naveden. S tem je naša naloga opravljena. Vse drugo napravi ček. urad sam. Ako je dotičnik, ki naj prejme denar, tudi udeležen pri čekovnem prometu, pripiše čekovni urad ta znesek na kratko njegovemu računu. Če pa ni udeležen, mu pošlje ček. urad denar po pošti. Na kak način mu pošlje denar, to zavisi od tega, kje stanuje tisti, ki naj prejme nakazani znesek. Če stanuje v Sloveniji, mu pošlje ček. urad po čekovni nakaznici. Ta na-

kaznica je poštnine prosta in se dostavi ravnotako, kakor navadna nakaznica. Če pa stanuje izven Slovenije, mu pošlje čekovni urad denar po poštni nakaznici, z denarnim pisnom ali pa tudi z brzojavno pošto nakaznico. Da ve čekovni urad, kako naj pošlje nakazani znesek, naj lastnik čekovnega računa napiše na ček opombo: „Za izdajo poštno nakaznice za A. B. v C. ali „Za odpravo vrednostnega pisma za A. B. v C.“ ali pa „Za odpravo brzojavne poštno nakaznice za A. B. v C.“

dn Tiskovna pomota. Pod »Postiljon iz Lonjumeau« v zadnji številki se mora v zadnjem stavku glasiti mesto »obešen« »óbešen« z akcentom, ker drugače beseda nima pravega smisla.

Dobrodelna efektna loterija.

Društvo »Dobrodelnost« v Ljubljani si je stavilo vzvišeno nalogo, da pomaga celiti rane, ki jih je našemu ljudstvu zadala svetovna vojna. Že doslej društvo lahko kaže na lepe uspehe svojega delovanja, da bo pa bodoče moglo uspešneje delovati, je sklenilo prirediti dobrodelno efektno loterijo v korist sirotam, slepcem, invalidom itd. Poverjeništvu za finance je loterijo dovolilo, končane so že tudi vse priprave in se bodo srečke začetkom tega tedna pričele prodajati.

Efektna loterija obsega 1317 dobitkov v skupni vrednosti 80.000 K in sicer glavni dobiček 20.000 K (par konj z opremo) 1 dobiček 5000 K (sobna oprava ali lepa krava mlekarica), 1 dobiček 3000 K, 1 zlata damska verižica in en par zlatih bisernih uhanov ali ena mlaitnica na gepeljni pogon za dve konjski sili s sili in tresali, 1 dobiček 1500 K (slamozrnica s stopalom in izsnavcem ali 1 pitan prešič), nadalje 13 dobitkov v vrednosti po 500 K, 40 dobitkov v vrednosti po 200 K, 60 dobitkov v vrednosti po 100 K in 1200 dobitkov v vrednosti po 25 K.

Zrebanje se vrši 18. decembra leta 1919. Srečke so po 2 K in se naročajo v pisarni društva »Dobrodelnost« v Ljubljani, Poljanska cesta 4/1 (Alojzijevišče). Srečke se bodo prodajale tudi pri trgovcih in po trafikah. Z ozirom na blagi namen te efektne loterije, prosimo vse dobrosrčne Slovence in Slovenke, da pridno segajo po srečkah. Saj bodo s tem poleg možnosti, da zadenejo lepe dobitke, pomagali tistim ki so podpore najbolj potrebni. Prva dobrodelna efektna loterija v svobodni domovini mora doseči časten uspeh.

Vsi na delo za dobro stvar!

Ljubljanske vesti.

I Protestni shod v Mestnem domu je izpadel sinoči zelo dobro. Velika dvorana je bila polna; posebno številno zastopano je bilo dalavstvo in uradništvo obojega spola. Shod je otvoril predsednik NSS. Javan, ki je v svojem nagovoru žigosal partizanstvo v narodnem predstavništvu. Za njim so govorili Tavčar, Deržič in Brandner, ki so poudarjali pogubnost pretiranega in brezvesinega strankarstva za državo in narod, žigosali korupcijo in nemoralnost, ki sta se razjedli v državni upravi gori do najvišjih mest ter privedi državno in zasebno gospodarstvo tik do propada, ter kot edino remeduro med bornim odobravanjem kar najodločnejše zahtevali takojšen razpis volitev v konstituanto. Padle so ostre in pikre besede na naslov vlade in parlamentu. Na shod je došlo 14 pozdravnih in v protestu soglašajočih brzojavk iz cele Slovenije. — Sprejeta je bila med splošnim navdušenjem ostra resolucija v smislu izvajanj govornikov.

I Posnemajtel! Člani opernega orkestra narodnega gledališča so na svojem sestanku zbrali svojo 195 K ter jo naklonili „Jugosl. konservatoriju“ v Ljubljani z namenom, da se porabi za šolnino revnih gojencev. Za požrtvovalnost se vsem članom najtopleje zahvalujemo ter njihov čin

stavimo vsem ljubiteljem „Jugosl. konservatorija“ v vzgled.

I Slabe klobase. Tržni nadzornik je bil pred kratkim s strani mesarskih pomočnikov opozorjen na slabe, zdravju škodljive klobase, ki se izdelujejo v državni vnočevalnici in prodajajo v prodajalnah vnočevalnice. Mesarski pomočniki so mu izročili kos slabe klobase in ga prosili, da pošlje v vnočevalnico komisijo. Ker do danes tega ni storil, opozarjamo na to vlado.

I Mesarski pomočniki v Ljubljani imajo v soboto ob 8. uri zvečer v gostilni pri „Peplu“ volilni sestanek z dnevnim redom: Sestava kandidatne liste pomočniškega zbora mesarske zadruge v Ljubljani. Dolžnost vsakega mesarskega pomočnika je, da se tega sestanka gotovo udeleži.

I Cercle français. S poukom francoskega jezika se prične tekom meseca oktobra v treh kurzijah, in sicer vsakokrat ob 6. uri zvečer. Da pa se more določiti število vzporednic in visokost članarine, ki pa vsekako ne bo presegala 10 K mesečno, je odboru treba naprej vedeti število članov in članic. Prosi se torej, da vsakdo, ki se želi udeleževati pouka, bodisi da ga je že lansko leto obiskoval, ali da namerava na novo vstopiti, čimprej pisмено ali ustmeno javi svoje ime, stanovanje, event. značaj ter kateri kurz da želi posežati, društvemu predsedniku dr. V. Korunu, prof. ne I. diž. gimn. v Ljubljani. Članom ja tudi knjižnica na razpolago.

I Telovadno društvo Sokol II. naznanja, da je preminul br. I. Igljč, trgovec v Ljubljani. Pogreba se udeležimo korporativno v kroju. Zbiramo se točno ob 2. uri pop. pred šolo na Grabnu. Bratje, udeležite se v velikem številu pogreba, da dostojno izkažemo zadnje čast umrlemu bratu!

I Pevsko društvo „Slavec“ vabi brate pevce, da se udeleže pogreba podpornega člana trgovca in posestnika na Dolenjski cesti, gosp. I. Igljča. Pogreb je ob 3. uri pop. in se ga udeleži društvo z zastavo ter zapoje zbere žalostinke.

Pokrajinske vesti.

kr Labod. 5. oktobra se vrši v Labodu velik ljudski shod z ljudsko veselico. Med veselico svira vojaška godba. Ker je ta shod velepomemben bodočega glasovanja, vsi ta dan Labod. Gotovo ne bo nobenemu žal, kdor si ogleda našo krasno labodsko dolino. Zveze z vlaki so ugodne. Upamo, da se tudi vsa bližnja društva udeleže z zastavami. Natančnejši spored in dan se pravočasno naznani.

kr Pri Sv. Križu nad Dravogradom za 28. t. m. napovedani velik ljudski shod se zaradi drugih narodnih prireditev na isti dan preloži končno veljavno na nedeljo, dne 5. oktobra t. l.

kr Borovlje. Pomanjkanje stanovanj postaja že zelo občutno, kljub temu, da je vlada raztegnila naredbo o rekviziciji stanovanj na Borovlje.

kr Iz Pilberka. Pri tukajšnjem okrajnem sodišču je dodeljen v službovanje sodnik dr. Tomšič o katerem se slišijo precej čudne stvari. Še lansko leto se je pozdravljaj dr. Tomšič z znanim zagrizencem dr. Herbstom javno na ulici z glasnim »Heil«. Ko so ga tukajšnji Slovence radi tega prijeli se je odrezal: »Jaz lahko pozdravljaj, kakor sam hočem. Ako me dr. Herbst pozdravi s »Heil«, mu moram tako odgovoriti. Na vprašanja kako bi ozdravil če bi ga kdo pozdravil z »Živijo« je skomiznil z rameni in meht: »Če bi se zgodilo to v uradu, bi ga vrigel skozi vrata.« Priče za ta razgovor imam na razpolago. Tak uradnik pač ne spada v našo državno službo, najmanj pa na Koroško, posebno sedaj tik pred plebiscitom.

kr Židovska nevarnost v Sloveniji. Z Dolenjskega nam pišejo: Vas cenjeni list je že večkrat opozarjal na židovsko nevarnost, ki se je vse premalo zavedamo. Tej družbi bi bilo treba zapreti pot v naše kraje

enkrat za vselej in ji pokazati najkrajšo pot do Jeruzalema. Čudno se nam pa zdi, zakaj podpira vlada razne židovske podjetnike in podjetja — v prvi vrsti lesno industrijo. Zgodile so se take gorostasnosti, da se upravo čudimo potrpežljivosti naroda, ki prenaša razne židovske šikane pod patronanco vlade. Zakaj ni zadeva zaradi neke šume še danes urejena? Zakaj ne ve prizadeto ljudstvo popolnoma nič o pogodbi, ki sta jo sklenila poverjenik za socialno skrb imenom vlade in pa neki žid? Hočemo nemudoma ureditve cele zadeve, sicer prinesemo vse na dan. Ali je res potrebno, da gnije na tisoče in tisoče metrov posekanih drv nekje in se zima bliža, pa še do danes ni urejena zadeva? Opozorimo vlado še enkrat, da naj se zaveda sama židovske nevarnosti, kajti sicer bodo pri nas tudi kmalu hrvatske razmere!

kr Iz Trebnjega nam poročajo, da vlada med tanjšajšim prebivalstvom velika nevolja zaradi vednega pomanjkanja tobaka. Nezadovoljnost je tem večja, ker so razširjene govornice, da je šlo iz našega kraja mnogo tobaka v nahrbtnike in kovčke raznih verižnikov. Čudili se temu ne bi, saj so svoj čas poskušali izihotapljati iz našega trga tudi sol, čeprav je mi sami nismo prav nič imeli. Edino pazljivosti orožnikom se je zahvaliti, da se je ta nakana takrat preprečila. Ob lasti in orožništvu prosimo in pozivljamo, naj pride v okoliš tudi tobaknemu ihtotapstvu in veriženju. Krivce je treba brezobzirno kaznovati, da se ljudstvo uveri, da smo pred zakonom res vsi enaki — tudi vojni verižniki.

kr Dopis iz Planine. V narodnem oziru smo mi Planinci jako na slabem glasu. Temu je kriva italijanska okupacija in pa razni Nemci in nemškutarji, ki so se pod starim avstrijskim pokroviteljstvom pritepli od vseh strani v lepo planinsko dolino, odjedat kruh domačinom in postavljat most ob Adriji. Ti Nemci so se prelevili ob okupaciji čez noč v klečepazne podrepanke italijanskih oblastí, čeprav so bili prej najhujši sovražniki „Katzelmacherjev“ ter so po porazu na Pivci kar na avtomobilih vozili, kot bivši avstrijski oberlejtanti, Italijanom nakradeno svilo domov, da so se razne dame in frajle šopirile ž njo. Bajje italijanske oblasti za vso to nemškutarsko poštenost jako dobro vedo, a kljub temu žive z njimi v najlepši harmoniji. Seveda, vrana vrani ne izkljuje očí. Vzrok narodni nezavednosti pa leži tudi na nas samih. Tako so se bivši narodnjaki in narodne dame dovolj čudno obnašale še za stare matuhe Avstrije; sedaj ob prihodu Italijanov jim je bilo treba samo premeniti korita in vse je zopet v redu. Na pr. bivša predsednica planinske Ciril Metodove podružnice se jako radi druží z italijanskimi oficirski, s svojim g. soprogom kaj pridno poseča šablonske predstave italijanskega »Teatro del soldato« in njen mali sindič kaj rad kliče šehajočim italijanskim oficirjem »Eviva Italia!« Od kod malemu fantku take istrukcije? Njegov g. oče (bivši avstrijski leitnant) se pa širokoustí, da bi bil v jugoslovanski vojski lahko major. Jadna Jugoslavija od takih koritarjev! Bivša slovenska učiteljica doma iz Laz, zna perfektno nemški; o tem sva se prepričala, jaz in gosp. tajnik v občinskem uradu. Hvala lepa gđc. učiteljica za lep vzgled ki ste ga dali navzoči naši šolski mladini. Tudi z vami g. Andrejček, bomo še obračunali. Vse je že pripravljeno. In z vsemi vašimi pomočniki, čeprav je eden že odnesel pete v Ljubljano. O morali planinskih deklet, zlasti pa bivših narodnih dam bodo najlepše govorile s kolomazom namazane kljube; tako vsaj fantje grozijo. Upajmo, da se to kmalu uresniči!

Vrnivši se legijonar.

kr Požar v Dobu — posledica zanikarnosti. Pišejo nam: Dne 16. t. m. so se vnele pri »Jerne čku« saje, v sled česar je nastal požar, ki je vpepelil ves imetek. Kdo je kriv ognja? V prvi vrsti zanikarnost gospodarja, ki ni pustil dimnika nikdar ometati, v drugi

vrsti pa tudi malomarnost županstva, ki ni izpolnilo svoje zakonite dolžnosti, da bi odredilo vsakoletni požarni ogled. No seveda, saj župan sam pripoveduje ljudem, da je vseeno, če dajo dimnikarju ometati ali ne, namesto da bi se držal postavnih predpisov. S tem daje soobčanom slab vzgled in posledice so žalostni dogodki, kakor ta zadnji požar. Okrajno glavarstvo naj naloži podrejenim organom, posebno tudi županom, da se strogo drže požarno — policijskih predpisov, ker lahko zanikarnost posameznika upropasti celo nas. Posebna pazljivost pa nam je še potrebna da nes, ko manjka povsod stanovanj, na novo zidati pa ni mogoče. Varujmo vsaj to, kar imamo.

kr Iz Radgone nam pišejo: Tukaj se tako grozno nenškutarí, da ni mogoče več prenašati. Častniki in uradniki, kakor tudi nekateri drugi uslužbenci nemškutarijo s svojimi ljubicami, soprogami in otroci, kakor da bi bili kje v Inomostu. Ako ne znajo njih družbe slovensko, oziroma hrvatsko, pa naj jih imajo doma dokler se bodo naučile. Po kolodvorih se nemškutarí z bivšimi avstrijskimi častniki, grofi, baroni in bogatejši, kakor v stari Avstriji, ti imajo povsod prednost, posebno pa na carinskem uradu na kolodvoru v Radgoni, tam se govori kakor kje na Dunaju, sliši se samo, »Küss die Hand«, »Hoch achtung«, »Leben sie wohl«, itd. In to so Jugoslovanski državni uradniki!

kr Iz Ptujja. Velikastna sokolska veselica 7. t. m. v Ptujju je naše slovenske virste še bolj stirnila in okrepila, naše družabno življenje pa še bolj oživila. V sredo zvečer dne 17. t. m. so zbrali vsi sotrudniki in sotrudnice v Narodnem domu, da odobrijo račune te lepe prireditve. Računi so bili vsi v redu, efekt moralno in materijelno ugoden. Pri tem sestanku je bilo izrečenih mnogo lepih govorov. Naglašala se je naša edinost kakoršna bi morala vladati v narodnih vprašanjih po celi Jugoslaviji. Govorilo se je o naši teptani neodrešeni Goriski, o našem morju — naši Aizaciji Lotriški že zaradi teh dežel in vsaj v tej grozni uri bi moralo nehati strankarstvo, bi morali pustiti vse strankarske boje. — Čitalnica dobro uspeva, udov ima že obilo, časopisov imamo dovolj. Splošna želja je še, da bi zopet začelo posloovati tudi knjižnica, katera bi prav dobro uspevala. Zdaj bodo tudi dijaki tu in že radi njih bomo morali poskrbeti, da jim bomo nudili dobre duševne hrane. Torej na delo!

Izpred porote.

Umor v Tržiču.

Včeraj se je ves dan vršila pred ljubljansko poroto razprava proti 42-letnemu, v Ober-Lazi pri Dunaju rojenemu, oženjenemu ključavničarju Leopoldu Seydlu, ki je obtožen hudodelstva posilne nečistosti in umora 11-letne Milade Brejla, katero je dne 11. julija l. 1919 posilil v gozdu pri Tržiču in jo potem zadavil s trakom. Obtoženec priznava samo umor deklice, zanika dejanje posiljstva. Iz njegove temne preteklosti je znano, da se je na Pruskem poročil, da je tekom vojne l. 1918 prišel v Ljubljano in da se je v decembru leta 1918 poročil z neko vdovo Dolenc v Tržiču. Dne 11. julija se je Seydl potikal po Tržiču in ponujal sladkor po gostilnah. Pregovoril je Ano Brejla in njenega moža Jana, da sta privolila, da je šla z njim 11 letna Milada po nekje shranjeni sladkor. Med potjo proti Bistrici je izginil v gozd, kjer je izvršil zverinsko dejanje ter deklici odvezel zlat uhan, katerega je potem okrog prodajal. Naslednjega dne so ga orožniki aretirali. Tekom razprave je prišlo do zelo dramatičnih prizorov. Priča Brejla Jan je vzkliknil: »Prosim, da dobi on tako smrt, kakoršno je pretpela moja hčerka!«

Po zaslišanju 23. prič, potem ko sta izvedenca vsučniška docenta dr. A. Šerko in dr. Plečnik podala izvedeniško mnenje glede duševne vrednosti obtoženca in njegove odgovor-

nosti, po playdojerjih drž. pravdnika in zagovornika so porotniki potrdili enoglasno obe stavljeni vprašanji. Predsednik Regaly je na podlagi krivdoreka porotnikov proglasil sodbo, s katero se obsoja obtoženec na smrt na vešalih.

Obsojenec je sodbo mirno sprejel in izjavil, da vloži pritožbo.

Zadnje vesti.

Uradno obvestilo o regentovem prihodu.

Ldu. Ljubljana, 23. septembra. Ljubljanski dopisni urad poroča: Ministrstvo notranjih zadev je sporočilo deželni vladi za Slovenijo, da odpotuje Nj. kraljevo Visočanstvo, prestolonaslednik Aleksander, dne 5. oktobra v Zagreb in se ustavi pet dni na Hrvatskem. Nato dospje Nj. Visočanstvo na tridnevni obisk Slovenije v Ljubljano.

Razburjenje v Italiji.

Ldu. Curih, 23. septembra. Od italijanske meje poročajo: Razvoj reških dogodkov povzroča v Italiji veliko razburjenje. Vladna prepoved, da se ne smejo objavljati direktne vesti z Reke, je dala povod, da se razširjajo najrazličnejša poročila. Tako se razširja vest, da je d'Annunzio sklenil odpovedati se rimski vladi in celo kralju, ako b v reški zadevi ne zavzel patriotičnega stališča. Neprestano prihajajo k d'Annunziju novi prostovoljci. Italijanska vlada ne bo mogla d'Annunzija spoditi z Reke. Položaj vlade je vsled reške akcije zelo težaven. »Corriere della Sera« hudo napada Nittijsa in mu očita, da policijski uradniki ponoči preiskujejo uredništva časopisov in da plenijo članke in poročila o reških dogodkih.

Ldu. Split, 22. sept. »Secolo« prinaša poročilo o položaju na Reki in pravi, da so vse vesti, ki prihajajo z Reke, nekontrolirane in fragmentarne. Potem nadaljuje, da med voljaštvom in meščanstvom traja vseskozi nemir in tesnoba, ki jo je povzročil Nittijev govor v zbornici.

Amerikanci niso hoteli izkrcati na Reki blago.

Ldu. Reka, 23. septembra. Včeraj sta priplula na Reko dva ameriška parobroda, polna živeža in blaga. Ko so videli, kakšne razmere so na Reki, so Američani odpluli proti Solunu, ne da bi bili izkrcali kaj blaga.

Amerika odpusti nemške ujetnike.

Ldu. Berlin, 23. sept. Amerikanska vlada je sklenila, da pošlje vse nemške vojne ujetnike, ki se nahajajo v Zedinjenih državah, nemudoma v domovino.

Velika stavka ameriških jeklarjev.

Ldu. New York, 22. septembra. (DunkU.) Reuterjev urad poroča: Vso deželo obsegajoča stavka jeklarjev je začela opolnoči. Glede obsege stavke si poročila dosedaj nasprotujejo. Tako n. pr. je v Pittsburgu izjavil uradnik družbe, da večina industrijskih podjetij dela z zmanjšanim obsegom, voditelji delavcev pa pravijo, da bo stavka v vsem svojem obsegu prišla do veljave šele v dveh dneh.

Vrhovni svet prizna Friedrichovo vlado?

Pariz, 23. sept. »Chicago Tribune« poroča: Trdovratno se vzdržuje goverica, da namerava vrhovni zavezniški svet priznati vlado Friedricha v Budimpešti ter ji v najkrajšem času izročiti mirovne pogoje.

Tržaški socijalisti za samoodločbo — Italijanov.

Ldu. Trst, 22. sept. Tržaški odsek italijanskega železničarskega sindikata je razpravljal o svojih ekonomskih vprašanjih in se je o tej priliki bavil tudi z reškim vprašanjem ter sklenil v tem oziru resolucijo, v kateri z ozirom na proglašeno pravico samoodločbe narod v naglašja poskus izdajstva tega principa s strani pariške konference, odbruje upor in odpor reškega prebivalstva, opozarja Nittijevo vlado na okolnost, da se bodo želez-

ničarji Julijske Benečije uprli z vsakim sredstvom in z vso silo proti vsakemu dejanskemu zatiranju in izjavlja, da bodo pospešili propagando pri vseh železničarjih, da dosežejo popolno solidarnost za slučaj, kakih skrajnih kolektivnih nastopov.

Ustanovitev podružnice Nemško-avstrijskega urada za trgovski promet v Ljubljani.

Za ulajšavo in spopolnitev kompenzacijskih pogodb med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in Nemško-avstrijsko republiko se je v Ljubljani ustanovila podružnica Nemško-avstrijskega urada za trgovski promet, katera podružnica ima nalog s centralno upravo za trgovački promet sa ino-zemstvom v najožji stiki delovati na borzo in natačno izvršitev starih kakor tudi za pripravo novih pogodb. Ustanovitev gornjega urada se je izvršila s sporazumom in dovoljenjem celokupne narodne vlade v Belgradu in deželne vlade v Ljubljani kakor tudi v smislu a tante, posebno Amerike, ka'ere države delujejo na to, da se kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev zadostno s potrebnimi industrijskimi izdelki in Nemška Avstrija pa z neobhodno potrebnimi živili in surovino preskrbi, ker današnja valuta nikakor ne pride v poštev kot protivrednost tako važnega in potrebnega blaga za omenjene dežele. Razumno je, da je dobava surovin in vseh drugih predmetov pri antavi zelo težavna, ker manjka potrebna kreditna podloga, tako da se zamore temu stanju samo na ta način opomoči, da si državi nasprotno pomagata z menjavo blaga. Trgovačka uprava ima že del časa ekspoziuro na Dunaju in je z ustanovitvijo podružnice Nemško-avstrijskega urada v Ljubljani spopolnjen ramen prvotne organizacije. Za olajšavo dobave kompenzacijskega materijala si omisli omenjeni Nemško-avstrijski urad razstavo kompenzacijskih predmetov. Pisarne se nahajajo na Resljevi cesti štev. 1/II nadstropje. Promet za stranke in pojasnila od 10—12 ure dopoldne ob delavnikih.

Opozarjamo belgrajske Slovence, da se v Belgradu prodaja »Jugoslavija« pri gosp. Tihomiru Mladenoviću, Cvetni trg.

Kulturni pregled.

ki Nova knjiga o zgodovini Jugoslovancov. V založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani je izšla Anton Melikova Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Knjiga je namenjena onim, ki se hočejo obširneje poučiti o naši preteklosti in obravnava jugoslovansko zgodovino enotno in ne ločeno po plemenih. Jako okusno opremljena knjiga velja 10 K, po pošti 80 vinarjev več. Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

ki Delo pevskega zbora Ljubljanskega Zvona v bodoči sezoni. Po treh koncertih v Ljubljani, po koncertih v Kamniku in Kočevju v pretekli sezoni, je treba začeti s študiranjem repertoirja za prihodnjo sezono. Izvajati želimo nove, deloma še nenatisnjene in neizvajane ženske, moške in mešane zборе. Da bomo gojili tudi narodno jugoslovansko pesem, se razume samoobsebi. Ne obetamo ničesar. Zvesti svojemu načelu, da morajo služiti pevska društva kulturi in ne zabavi, bomo stremeli za napredkom in želimo naš zbor dvigniti na kolikor možno visoko stopnjo popolnosti. Ne želimo zbora pomnožiti, pač pa smo zadovoljni, če nam naše članice in člani, ki so letos pokazali dovolj požrtvovalnosti, ostanejo zvesti tudi v bodoče. L. 1920. praznuje dušivo svojo petnajstletnico brez šumnih veselíc, marveč edinole s slavoslovnim koncertom in občnim zborom, kot se

pravemu pevskemu društvu spodobi. Našim sestram pevkam in bratom pevcem torej kličemo: Vztrajno na delu! Red pevskih vaj naznanimo po dopisnicah.

Gospodarstvo.

g Letošnji primanjkljaj švicarskih železnik se ceni nad 200 milijonov frankov.

g Ustanovitev švicarskega kooperativnega društva za izmenjavo blaga. Da se olajšajo trgovski odnosi med Švico in inozemstvom se je ustanovilo v Bernu švicarsko kooperativno društvo za izmenjavo blaga "Société coopérative suisse par l'échange de marchandises". Gre v glavnem za namen gojitvi izvoz švicarskih izdelkov proti uvozu predmetov, ki jih Švica rabi. Dopis, vsebujoč informacijo o tem društvu je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled.

g Promet z Anglijo. V trgovski in obrtniški zbornici je interesantom na vpogled naslov neke angleške tvrdke, ki se peča z uvozom in izvozom vseh vrst blaga.

g Poročilo privilegirane trgovske agencije kraljestva SHS. v Londonu o naši trgovini z Anglijo ter uredbi trgovskih kreditov je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

g Prodaja novih kadi. Sumarski odsek zemaljske vlade v Sarajevu ponuja 96 komadov popolnoma novih kadi iz mehkega lesa, pripravljenih za namakanje sadja za žganjekuho v nakup. Kadi merijo skupaj 3420 hl. Reflektanti naj pošljejo ponudbe na gornji naslov.

Listnica uredništva.

Zidani most. Sami vidite, kako nam primanjkuje prostora, zato smo ono pismo izpustili, ker se nam ni zdelo toliko važno. Oglasite se še. — Justinaus. Naš list priobčuje pritožbe raznih stanov, ne da bi moglo uredništvo v vsakem posameznem slučaju kontrolirati njihovo upravičenost. Da se zahteve ene skupine mnogokrat ne strinjajo z interesi kake druge, je pač umljivo, zato pa smo vedno pripravljene sprejeti v list tudi utemeljene ugovore prizadetih krogov.

izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesch.

Tiska "Zvezna tiskarna" v Ljubljani.

Proda se:

3 konji se prodajo, 1 kmečki konj za težka dela, 1 konj izvrsten tekač za kočije, vaju tudi kmečkoga dela in za ježo, 1 pony, vaju vožnje in ježe. Naslov v upravi tega lista.

Damski česalni salon v Mariboru, se zaradi smrti v rodbini proda. Ponudbe pod "Česalni salon" na upravnishvo "Jugoslavije" v Mariboru. 1423

Proda se moški klubok št. 57. Kje? pove uprava.

Službe:

Pekovski pomočnik dobro izurjen v svoji stroki, želi službo na deželi ali v mestu. Ponudbe pod šifro "Pekovski pomočnik" na upravnishvo lista.

Dva urarska pomočnika dobro izurjena se sprejmeta pri Fr. P. Zajec, Stari trg 9.

Za pouk glasovirja se išče boljša moč. — Cenjene ponudbe z navedbo honorarja pod "Začetnik".

Vrtnar vešč vseh vrtnarskih del išče službo najraje na graščini, eventualno v zame vrt v najem. Ponudbe na upravo lista pod "Vrtnar".

Kontoristinja, spretna stenografinja v slovensčini in nemščini ter strojepiska se sprejme v trajno službo za takojšnji nastop. Ponudbe z navedbo plače pod Ljubljana poštini predal 123. 1424

Hlapec, do skrajnosti vesten, ki ima posebno veselje do finega arabskega konja dirkača, obenem pa tudi veselje do ribarstva. Reflektira se tudi na mlajšega fanta, ki ima veselje, da bi se ga moralo šele učiti, se sprejme takoj pri Jakob Kleindienst-u, vila "Ribič", Bled II. 1426

Razno:

Iščem meblovano sobo s posebnim vhodom za takoj. Ponudbe na gosp. Viček na upravo lista.

Angleški točaji se prično s 1. oktobrom v dveh oddelkih po trikrat na teden poldrugo uro. — 1. oddelk za začetnike in dogovor petek, 25. t. m. ob 5. pop. na moškem učiteljskem, I. nadst. Reseljeva cesta. — Za II. odd., višja stopnja, samo pisma na prijavo. Mesečina 20 K, varščina. J. Mulaček, Hradeček v. 64.

Krompir, pšenico, rž, oves, fižol itd., prodaja na debelo po ugodnih cenah

Franc Majdič, Kranj, trgovina z dež. pridelki.

Profi dobri nagradi se išče

meblovana mesečna soba ali stanovanje. Ponudbe na upravnishvo "Jugoslavije" pod "Prijeten dom".

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan, Kranj, (Gorenjsko)

P. n. trgovcem in slavnemu občinstvu se priporoča kot posredovalec v kupčijskih zadevah vseh vrst tudi posestev in hiš trgovska posredovalnica STERN A. Benjamin Ipravčeva c. št. 12. Celje.

Pozor!

Čevljarji!

Proda se dobro idoča čevljarska obrt ter popolna oprava na jako prometnem kraju.

Električni motor

z najmanj 30 konjskih sil in en polni jarm (Vollgatter) od 50—55 cm premera, vse v dobrem stanju, se kupi. Ponudbe na vilo "Ana", Bled II.

MIZAR

samostojen, vešč stavbenega in pohištvenega mizarstva, se sprejme v tovarni kemične stroke. Ponudbe pod šifro "I. F. K. 961" na upravnishvo tega lista. Reflektuje samo na prvovrstnega delavca z dobrimi spričevali.

Posestvo

z vinogradom v bližini Maribora do 500.000 K se takoj kupi.

Ponudbe pod "F.H." na upravn. "Jugoslavije".

Slikarska in pieskarska delavnica

Jenko & Šetina
Celovška cesta št. 89
Ljubljana VII.,

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, posebno sobno dekoracijske slikarije, stavbeno in pohištveno pleskanje itd. Uporablja se samo pristno blago. Postrežba točna, cene primerne.

Lepe sveže Limone

popolnoma zdravo blago v zabojih po 300 do 360 kosov ima v zalogi tvrdka A. Šarabon Ljubljana.

Kamnoseki in brusači

za granit se sprejmejo pri Kamnoseški družbi v Celju. Plača po dogovoru.

LJUBLJANA
Rimska cesta 16.

namaznja, da še vedno dela s pristnim blagom. Izvršitev točna. Zmerne cene.

Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

Indigo modrilni esenc

se dobi večji množini pri tvrdki Oswald Dobeic, Ljubljana, Martinova cesta št 15

Prva jugoslovanska tovarena čistilnega praha

nudi pomade bele — rdeče, prah v zavitkih, kakor tudi beli izvleček "Sidolin" — tekočina v malih steklenicah — najboljšo čistilo za vse kovine.

A. Radesich, nasl., Kamnik, Prah se razpošilja tudi v celih vagonih.

K. Linhart, urar

Marije Terezija c. 7.

Velika zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur kakor Omega, Schaffhausen, stenske ure z nihalom po najnižji cen. Popravila se sprejemajo vsaki čas in se solidno izvrše. 990

Kupim več vagonov raznega sortiranega

sadja.

Ponudbe za vagonsko odajo, franko poljubni kolodvor, z navedbo vrste na

Fr. Sirc, Kranj. Prosim tudi ponudb od suhih gob in vseh drugih deželnih pridelkov.

Lasne mrežice

in krema za zobe kalodont

priporoča

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lepo črno letošnje

brinje

se dobi v vsaki množini pri tvrdki

A. Šarabon Ljubljana.

kakor tudi vse drugo specerijsko blago na debelo in drobno po najnižjih cenah nudi

Rum in slivovko veletrgovina IVAN PERDAN, Ljubljana.

Griža

se pojavlja v celi Sloveniji. Občinstvo se opozarja, da ne uživa surovega sadja, ne zelenjave, razen iz zanesljivo zdravih krajev. Največja nevarnost za obolenje na griži pa je slaba pitna voda, zato naj slav. občinstvo pije samo zdravilni "Tempevrelec" iz naše Rogaške Slatine.

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z o. z.

v Ljubljani, Marljin trg 8, Wolfova ulica 1

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

4%

čistih brez odbitka.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje, in na

blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Širite med narod

sledeče knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.
2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodstvo polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovinci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom!

Dobivajo se v upravnishvu "Jugoslavije" v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptujju in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.

Trstje stukadur

se dobi v vsaki množini po najnižji ceni
Jeranova ulica št. 11, Ljubljana.

Boj griži!

Pristen, domač bo-
rovničar je naj-
boljše sredstvo
proti griži. Dobise
pri veležganjarni
sadja Robert Diehl, Celje. Oddaja samo
trgovcem v sodčkih od 30 l dalje.

Naznanilo!

Naznanja p. n. občinstvu, da sem
zopet pričel vožnjo z avtomobilom
po mestu in izven mesta. Avto je
na razpolago pred pošto ter se
sprejemajo tamkaj tudi naročila za
zunaj. Cene voženj so času primerne.
Se priporočam p. n. občinstvu ter bilježim
z odličnim spoštovanjem Pavel Stele.

Trgovci z manufakturo!

Ob prihodu v Ljubljano, oglejte si trgovino

Svetozar Kosér,

Kolodvorska ul. 24 pri „Tišlerju“.

kjer dobite vedno fino in navadno moško sukno, blačevino,
parhent, plavino, cešnje, moške in ženske nogavice, rute,
robce, sukance, klobuke itd. po najnižjih dnevnih cenah.
Vsako drugo zaželjeno blago preskrbim v 4 dneh.

Ljudevit Rosenberg

Čakovec-Medjimurje

prodaja vina vseh vrst, žganja, slivovke,
trebarja, velika zaloga likerja, ruma, konjaka.
Na željo pošiljam separate oferte.

Varna naložba denarja.

Išče se na dobro idoče podjetje 50.000 K po-
sojila za takoj, proti 5% obrestovanju. Ponudbo
pod „žaga“ na upravništvu lista.

Import.

Westing-

house

Watt

Kreme-

nezky

Metax

Export.

Baterije, žarnice vseh tipov
elektrotehn. predmeti
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogačar, Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Najboljši uspeh imajo oglasiv „Jugoslaviji“.

ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

Čar idealne lepote!

Lepa žena ima neopisno moč, neprema-
gljivo čarobo, to trdijo znanstveniki, pesniki.

Krema Zorida! Najdovrnejše sredstvo mo-
derne kozmetike za doseg
idealne, mikavne lepote. To divno polepsalo je sestavljeno po
receptu božanstvene orientalk Zoridae, zvezde turškega harma
bivšega Abdul Hamida, iz čistega rastlinskega soka, meda, ci-
tronovega soka, s čimer prekaša vse umetne škodljive dosesadnje
proizvode. Velika doza bruto 1/2 kg K 30.—.

Zorida pasta-milo. Dosedaj nedosežna.
Tega čudovornega
mila ne priporočam samo onim, ki rabijo kremo Zorida, marveč
vsem osebam, moškim in ženskam, ki imajo nežno občutljivo
kožo. To milo dela naravnost čudeže, ker ne varuje samo nežne
polti, marveč polepsava tudi naravnost čarobno obraz in od-
stranja v najkrajšem času lišaje in razpoke kože. Te divne paste
ne bi smelo manjkati v nobeni hiši. Ko razmažete malo količino
na dlani, se močno peni s fino mlečno peno. Kraljice lepote, pa
tudi ostale se vesele nad tem izumom, kajti z umivanjem s pasto
Zorida mora tudi angelska lepota zasvetiti v krepkejšem sijaju
čarobe in razcveta. K 20.—.

Rožni sok. Razven Zorida in paste se pripo-
roča bledoličnim osebam Rožni sok,
popolnoma neškodljivo rdečilo za obraz in ustnice. Z uporabo
Rožnega soka postane obraz nežno rožnat kakor plamen jutranje
zore, a ustnice zarde jasno kakor škrlat. Cena večje stekleničice
K 6.—.

Amerikanski Hair Petrol. Čudovorno
sredstvo za
rast las. Najčistejši proizvod, seveda kemično prirejenega petrola.
Izum dr. P. Williamsona iz Newyorka. Po točni uporabi dobe lasje
tako lep sijaj, svilno mehkočo, bujno rast. Ako želite preprečiti
naglo izpadanje las, naročite pravočasno 1 steklenico petrola
dr. Williamsona in tako rešite svoj ponos, svoje lase. (Cena ste-
klenici 250 gr K 18.—).

Saj pesnik ne poje zastoj:
„Lasje moji so ko svila gosta,
Bolj ko popek so rudeča usta
In obraz ko rožica in mleko.“
Te štiri stvari so najnaravnejši izdelek za ohranitev trajno
in doseg čarobne lepote.
Navodila in opisani izdelek pošilja
„URANUS“-PARFUMERIJA.
I. Kosmetiška Parfumerija, Ljubljana, Mestni trg 11

Jadranska banka

Delniška glavica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija,
Split, Šibenik, Trst, Zader.
Ekspozitura: Kranj. Brzojavni naslov: *Jadranska.*

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-
račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni
davek: plača iz svojega.
Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.
Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in ino-
zemski mesta.
Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago le-
žeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod
najugodnejšimi pogoji.
Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Priporočajo se sledeče domače trgovke:

Anončni zavod:

Drago Beseljak
Cankarjevo nabrežje 5

Arhitekt in stavbeno
podjetje Viljem Treo
Gospodsvetska cesta 10

Brivnice

Francheti Zdenko
Dunajska cesta 20

F. Drganc
Franciškinska ulica

Marija Kirinič, Sp. Šiška
Celovška cesta 63

Dežniki, solčniki

L. Mikuz, Mestni trg 15

Drogerija

J. C. Kotar
Voifova ulica

Drva, žagani in stavbeni
les, Srebotnjak,
Kolodvorska ulica 31

Elekrotehništvo

Zavod za teh. in elek-
trotehniko
Dunajska cesta 22

Lastne tovarne Glince 16

Janko Pogačar
Mestni trg 25

G. Besednik in drugovi

Industr. ortop. protez
bandaž in kirurškega orodja
Prešernova ulica 5.

Fotografični in re- produkcij. zavod

Hugon Hibšer
Gospodsvetska ulica 16

Gostilne

Anton Jalen
Poljanska cesta 11

Kavarna

Josip Ivančič, Zvezda
Kongresni trg

Kleparstvo

Jakob Fliegl
Prešernova ulica

T. Korn Poljanska c. 8

Krojači

Potočnik Feliks
Selenburgova ulica 6

Ferdinand Gestrin
Poljanski nasip 8

Milan Cankar
Sv. Petra cesta 33

Milan Mahkota
Zgor. Šiška, Celovška c. 79

Modni salon

Marija Götzl
Židovska ulica 8 in 7

Meh. delavnica

Franc Bar
Cankarjevo nabrežje 5

Mizarstvo

Franc Škafar
Rimska cesta 16

Perko Matija
Celovška cesta 121, Zg. Šiška

Optik

Jurman Karl
Selenburgove ulice

Fr. P. Zajec
Stari trg 9

Pisalni stroji

Franc Bar
Cankarjevo nabrežje 5

Pisarniške opreme

Franc Bar
Cankarjevo nabrežje 5

Prekajevalnica

Jan Chalupnik
Stari trg 19

Pohištvo, kupuje

Vid Bratovž, dediči

Parfumerija in kosmetika

Uranus Mestni trg 11

Puškar

F. K. Kajser
Selenburgove ulice

Urar

Peter Gornik
Stari trg 20

Fr. P. Zajec
Stari trg 9

Ivan Škerle
Jeranova ulica 6

Skladišče, javno

Balkan Dunajska c. 33

Skladišče, Spedijsko

Dunajska c. 33 (Telef. 366)

Spedicija

Uher J. & A.
Selenburgove ulice 4

Stikarstvo in pleskarstvo

Josip Jug
Rimska cesta 16

Stare P. Franc
Florjanska ulica

Specijal. trgovina

z juveli in zlatnino

Lud. Černe
Voifova ulica 3

Stampilje

Černe, Dvorni trg 1

Trgovina cvetle

Anton Bajec pod Trančo
vrtnarja Tržaška cesta

Trgovina

s klobuki in perilom na
drobno in debelo

Gvido Čadež
Mestni trg 14

s papirjem
Uranus Mestni trg 11

z gramofoni in ploščami
Fr. P. Zajec
Stari trg 9

s pohištvo
Franc Škafar
Rimska cesta 16

prva specijalna, za rokavice
in parfume

O. Bračko
Dunajska cesta 12

Manufaktura na debelo

Filip Pečenko
Dunajska cesta 6

s pisalnimi stroji
The Rex & Co.
Selenburgove ulice 7

z vsemi pisarn. potrebščinami

Josip Omersa
Dunajska cesta 6/1.

s šivalnimi stroji

Josip Petelinc
Sv. Petra nasip 7

s čevlji
Aleksander Oblat
Sv. Petra cesta 28

Manufakturne

Schwab & Bizjak
Dvorni trg.

s špecerijskim in kolonialnim
blagom

Hinko Stancer
Dunajska cesta 6

z železnino in poljedelskimi
stroji

Zalta & Žilič
Gospodsvetska cesta 10

z gramofoni in godbenimi
instrumenti

Rasberger Sodna ulica

šivalnih in pisalnih strojev
in koles

Ivan Jax & sin
Dunajska cesta 15

Trgovina z kolesi in šival-
nimi stroji

Ig. Vok Sodna ulica 7

z železnino na debelo in
drobno

Breznik & Fritsch
Cankarjevo nabrežje 1

Trgovina z špecerijskim in
mešanim blagom

Janko Bernik
Celovška cesta 79, Sp. Šiška

Vodovod. inštalac.

T. Korn Poljanska c. 8

Zajutrkovalnica

trgovina špecerijskega blaga
in delikates

T. Grošelj
Poljanska cesta 7